

Projekto Nr. 10-038-T-0085 santrauka

Apie projektą santrauka: UAB „Srovių spektras“ MTEP idėjos patvirtinimas programos „Europos horizontas“ kvietimams

Tyrimo aktualumas.

Mikroplastiko šalinimas yra viena opiausių vandens taršos problemų. Tradicinės nuotekų valymo sistemos dažnai nepajėgia pašalinti mažų dalelių, o nauji metodai, tokie kaip membranų technologijos, dažnai yra brangūs ir sunkiai integruojami esamose nuotekų valymo sistemose. Ozono technologija yra sparčiai besivystanti, tačiau jos panaudojimas nuotekų valymo srityje vis dar neišnaudotas. Planuojamas projektas prisidės prie vieno iš programos „Europos horizontas“ strateginių tikslų – atviro strateginio savarankiškumo užtikrinimo, kuriant pagrindines skaitmenines, didelio poveikio ir naujas technologijas, sektorius ir vertės grandines. Šis tikslas atspindi kuriant vandens nuotekų valymo ozonu sistemą, kuri gebėtų iš nuotekų pašalinti mikroplastiką ir padėtų sumažinti poveikį aplinkai ir skatintų tvarumą. Ši idėja atitinka tvarumo principus ir ES politikos tikslus, nes siekia žiedinės ekonomikos, mažindama teršalų kaupimąsi ir jų patekimą į aplinką, taip pat palaiko ES strategiją, siekiančią pašalinti mikroplastiką ir sumažinti taršos šaltinius.

Tyrimo klausimai ir tikslas.

Tyrimo klausimai:

1. Kokio lygmens inovacija būtų UAB „Srovių spektras“ idėja sukurti vandens nuotekų valymo ozonu sistemą, gebančią iš nuotekų pašalinti mikroplastiką?
2. Koks yra mokslinis pagrindimas, atspindintis tokio kuriamo produkto inovatyvumą?
3. Kokie programos „Europos horizontas“ kvietimai (priemonės) būtų labiausiai tinkami siekiant UAB „Srovių spektras“ inovatyvios idėjos finansavimo?
4. Kokia būtų UAB „Srovių spektras“ projekto idėjos ekonominė, socialinė, aplinkosauginė, technologinė ir kt. vertė?

Tyrimo tikslas: Išanalizuoti programos „Europos horizontas“ kvietimus (priemones), labiausiai tinkamus siekiant UAB „Srovių spektras“ inovatyvios idėjos finansavimo bei pateikti tinkamumo pagrindimus.

Tyrimo metodologija.

Galimybių studiją sudaro šios analitinės dalys:

- **Pareiškėjo veiklos analizė** (pareiškėjo pristatymas, pagrindiniai pareiškėją apibūdinantys veiklos rodikliai, pareiškėjo turto analizė ir techninių pajėgumų tyrimas, pareiškėjo finansinės būklės analizė)
- **Pareiškėjo rinkos tyrimas ir prognozė** (paslaugos / produkcijos pasiūla, paslaugos / produkcijos paklausa, paslaugos / produkcijos prognozės)
- **MTEP poreikio analizė** (naujų / papildomų žinių poreikio pagrindimas, originalios idėjos ir hipotezės, neapibrėžtumai, projekto veiklų sistemingumas, nacionalinių ir tarptautinių tyrimų produkto kūrimo srityje apžvalga, partnerystės pagrindimas, MTEP idėjos atitikimas „Europos Horizontas“ kvietimams bei strateginiams dokumentams)
- **MTEP idėjos įgyvendinimo alternatyvų analizė** (finansinė analizė, projekto ataskaitinis laikotarpis, finansinė diskonto norma, projekto lėšų pinigų srautai, finansiniai rodikliai, ekonominė analizė, jautrumo analizė ir rizikos).

Atliekant UAB „Srovių spektras“ projekto idėjos tinkamumą kvietimams, vadovautasi šiais kriterijais (prioritetine tvarka):

- 1) Kvietimo aprašymu
- 2) Pareiškėjų aprašymu (tinkamumu)

Pareiškėjo idėjai atitikus šiuos kriterijus, toliau analizuota:

- 1) išsamesnis temos aprašymas
- 2) kvietimo temos
- 3) kvietimo (temų) finansavimo dydis
- 4) kvietimo (temų) finansavimo intensyvumas

Rezultatai

Pirmosios „Europos horizonto“ veiklos sritys – „Aukšto lygio mokslas“ – kvietimai nėra tinkami UAB „Srovių spektras“, nes jų reikalavimai neatitinka įmonės veiklos specifikos. Įmonė galėtų dalyvauti tik kaip partneris veiksmų grupėje „Mokslinių tyrimų infrastruktūra“.

Tinkamiausia veiklos sritis yra II veiklos grupė – „Maistas, bioekonomika, gamtos ištekliai, žemės ūkis ir aplinka“. Šioje grupėje identifikuoti aktualūs kvietimai: „Biodiversity and ecosystem services“ ir „Clean environment and zero pollution“. Šiai paraiškai reikalingas konsorciumas, sudarytas iš mažiausiai trijų nepriklausomų juridinių asmenų, veikiančių skirtingose valstybėse narėse ar asocijuotose šalyse. Taip pat būtina pateikti etikos savianalizę, įtraukti SSH (socialinių ir humanitarinių mokslų) ekspertus bei institucijas.

Galiausiai nustatyta, kad UAB „Srovių spektras“ idėja geriausiai atitinka III veiklos sritį – „EIC Pathfinder OPEN“. Ši priemonė remia ankstyvosios stadijos mokslinius tyrimus, kurių tikslas – sukurti naujų technologijų pagrindą.

Išvados

Norint pretenduoti į EIC Pathfinder OPEN finansavimą, projektas turi atitikti kelis pagrindinius reikalavimus:

- **Konsorciumo sudėtis:** Projektą turi teikti bent trys nepriklausomi juridiniai asmenys iš skirtingų šalių.
- **Reikšmingos žalos nedarymo principas:** Projektas turi būti suderinamas su ES Žaliojo kurso tikslais. Reikia įvertinti aplinkos poveikį, įskaitant išteklių naudojimą, atliekų tvarkymą, taršos mažinimą, poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemoms.
- **Technologinės parengties lygis (TRL):** EIC Pathfinder OPEN skirta projektams nuo TRL 1.
- **Etika:** Reikia pateikti etikos savianalizę, o projektai su etiniais klausimais – pereiti atskirą vertinimą.
- **Lyčių lygybės planas:** Jeigu projekte dalyvauja viešieji subjektai ar tyrimų įstaigos, būtina turėti lyčių lygybės planą.
- **Finansiniai ir veiklos pajėgumai:** Pareiškėjas turi būti finansiškai pajėgus ir turėti reikiamą kompetenciją.

EIC Pathfinder OPEN gali suteikti iki 3 mln. EUR dotaciją su 100% finansavimo intensyvumu. Siekiant sėkmingos paraiškos, UAB „Tendina“ turi užtikrinti atitikimą visiems reikalavimams ir bendradarbiauti su kompetentingais partneriais visoje ES ir už jos ribų.